

Programmabegroting Purmerend 2025-2028

Programma 4

Milieu

Visie

We richten ons op het behoud van een goed milieu en duurzaam gebruik van grondstoffen. Duurzame opwekking en beschikbaarheid van energie. Ons doel is om de Parijs-doelstellingen haalbaar en betaalbaar te maken. Hiervoor werken wij onder andere samen met Stadsverwarming Purmerend (SVP), de woningcorporaties, instellingen, inwoners, bedrijven en andere partijen.

Voor het afvalbeheer van de toekomst zetten we in op preventie, om de totale hoeveelheid afval en grondstoffen per inwoner te verminderen. Dit ondersteunen we met een inzamelsysteem waarmee schone en goed herbruikbare grondstoffen gescheiden opgehaald worden voor maximaal hergebruik. Hierbij wordt de balans gezocht tussen het gemak voor onze inwoners en het realiseren van de milieudoelstellingen, tegen maatschappelijk verantwoorde kosten.

Doelen en activiteiten

Afvalinzameling

Afvalpreventie en afvalscheiding zijn 2 belangrijke pijlers in de route naar een circulaire economie. Door de focus te leggen op preventie werken we in onze gemeente toe naar het verminderen van de totale hoeveelheid afval die we produceren door slim kopen en consumeren. Preventie is ook het

repareren van wat kapot is, het minimaliseren van verpakkingen en het inzetten van herbruikbare materialen. Afvalscheiding ligt meer op het bord van onze inwoners en zorgt ervoor dat afval efficiënt wordt verwerkt en gerecycled. Door afvalstromen als papier, glas, PMD en bioafval apart te houden, ontstaan schone grondstofstromen die in hoge mate hergebruikt kunnen worden. Als afval goed en vooral juist gescheiden wordt, ontstaat meer hergebruik van grondstoffen en blijven de kosten van het afvalbeheer beheersbaar. Zo gaan we van afvaldenken naar grondstofdenken en leveren we een bijdrage aan het steeds meer circulair worden van onze economie.

Milieu

Door gericht toezicht zorgen we ervoor dat bedrijven voldoen aan de geldende wet- en regelgeving op het gebied van milieu. In het op te stellen programma Uitvoering en Handhaving wordt aangegeven waar de prioriteiten liggen. Hierbij worden diverse samenwerkingsverbanden met externe partijen aangegaan op het gebied van energietransitie en duurzaamheid.

Klimaat en Energie

Bewustwording staat aan de basis van een duurzame samenleving. Besparing op de energiekosten is mogelijk met isolatie en andere energiebesparende maatregelen. Iedereen voelt de stijgende energieprijzen. De bestaanszekerheid van sommige van onze inwoners kan hiermee onder druk komen te staan. Maar het biedt ook kansen als het gaat over het verduurzamen van de woningen. De gemeente Purmerend heeft hierin een actieve faciliterende en stimulerende rol. Binnen de provincie Noord Holland is de gemeente Purmerend koploper op het gebied van het verduurzamen van woningen. Zo blijkt uit de regionale klimaatmonitor van het RVO dat bijna 60% van alle woningen een energielabel van A of hoger heeft. Het totaal van geldige A, B of C energielabels is in Purmerend 91%. Deze huizen zijn goed geïsoleerd, hebben zonnepanelen en gebruiken meestal een duurzame energiebron. De uitvoering van de energietransitie gebeurt daar waar mogelijk kostenneutraal en met behoud van keuzevrijheid voor de inwoners. Aanvullend geven we uitvoering aan de Regionale Energiestrategie (RES) en de Transitievisie Warmte (TVW). Met name daar waar financiële middelen moeten worden ingezet, kiezen wij voor 2 thema's: het aardgasvrij maken en isolatie.

Wat gaan we doen en wat willen we hiermee bereiken?

Afvalinzameling

We verbeteren de afvalscheiding door inwoners op een creatieve wijze bewust te maken van het nut en de noodzaak van afval scheiden en door hen de mogelijkheid te bieden dit beter te doen. We brengen hiervoor de basis op orde door de volgende punten aan te pakken:

- De hoogbouw beschikt nog niet over faciliteiten voor het gescheiden weggooien van bioafval. We starten met de voorbereidingen om alle hoogbouw te voorzien van verzamelcontainers voor bioafval, zodat ook deze bewoners hun bioafval apart kunnen weggooien.
- In de Beemster wordt het afval nog opgehaald door achterlader vuilniswagens. Dit is een flinke arbeidsbelasting voor onze medewerkers. Daarom beginnen we met het aanbodlocatieplan voor de rolcontainers in de Beemster, zodat ook hier met de zijlader ingezameld kan worden.
- Het serviceniveau voor papierinzameling in de Beemster is niet gelijk aan dat in Purmerend. We zijn in goed overleg met alle papierinzamelende verenigingen in de Beemster om papierinzameling aan huis met een rolcontainer in de hele Beemster mogelijk te maken.

- In onze communicatie benadrukken we het belang van goede afvalscheiding en schone grondstofstromen. Daarnaast informeren we onze inwoners over de kosten die ontstaan door het onnodig verbranden van grondstoffen.

Aardgasvrij maken

We gaan door met de uitvoering van de Proeftuin aardgasvrij in Overwhere-Zuid, zolang de middelen beschikbaar zijn. Dit is in ieder geval gegarandeerd voor 2025 en 2026.

- We stimuleren SVP om voor de gemeentelijke aardgastransitie zoveel mogelijk subsidies aan te vragen, in lijn met het gemeentelijke warmtebeleid. Er is een toekenning gegeven voor een Warmte-Investeringsubsidie (WIS).
- De gemeente krijgt met de Wet gemeentelijke instrumenten warmtetransitie (Wgiw) en de Wet collectieve warmte (Wcw) meer bevoegdheden om regie te voeren op de warmtetransitie. We verkennen de gevolgen van deze nieuwe wetten, en uiterlijk in 2026 wordt een warmteprogramma gepresenteerd als uitwerking van de transitievisie warmte.
- Door de toenemende behoefte aan duidelijkheid over de energietransitie bij inwoners zullen er keuzes moeten worden gemaakt. Deze keuzes worden gepresenteerd, waarbij de ruimte die ontstaat vanwege de personeelskostensubsidie (CDOKE-gelden) kan worden ingezet.

Nationaal Isolatie Programma (NIP)

In juli 2023 is het Nationaal Isolatie Programma van start gegaan. Hiervoor is tot nu toe een bedrag van 1.337.500 miljoen euro toegekend (incl. btw). De regeling richt zich aan de ene kant op woningen met een lagere NHG-waarde dan €461.000 en aan de andere kant krijgen eigenaren die in aanmerking komen voor een energietoeslag voorrang. In het tweede kwartaal van 2024 is een subsidieverordening ter vaststelling aangeboden aan de raad. De maatregelenlijst van de gemeentelijke subsidie is in de verordening herzien.

Energie- en warmtebronnen

Om SVP voor de langere termijn als bedrijf toekomstbestendig te maken is er behoefte aan 1 of meerdere warmtebronnen. Uitbreiding van het netwerk is belangrijk omdat biomassa moet worden gezien als een transitiebrandstof. Hierbij wordt gekeken naar de mogelijkheden voor Geothermie (aardwarmte). De gemeente heeft hierin een faciliterende rol. Deze mogelijkheid lijkt meer kansrijk geworden door de recente toekenning van een rijkssubsidie aan een van de houders van een opsporingsvergunning in het gebied. Verder wordt onderzocht welke mogelijkheden er zijn voor verduurzaming en energieopwekking in de Beemster.

Stroom / elektriciteit

Voor de realisatie van ruimtelijke projecten, het bouwen van woningen, de economische activiteiten van ondernemers én de transitie naar hernieuwbare brandstoffen is elektriciteit nodig. Uit berekeningen blijkt dat er knelpunten zijn voor voldoende elektriciteit voor de geplande ontwikkelingen. Er is te weinig elektriciteit en het netwerk is te krap bemeten om de schommelingen tussen vraag- en aanbod aan te kunnen. Dit heeft gevolgen voor de uitvoering van de Purmerendse bestuurlijke agenda. Inwoners en ondernemers gaan hiervan de effecten merken.

- Liander gaat over de toekenning van elektriciteit. Woningbouwontwikkelingen die bekend zijn bij Liander krijgen in ieder geval stroom, ook als hiervoor nog geen aanvraag is gedaan.
- Voor bedrijven tellen alleen ondertekende aanvragen. Alleen deze aanvragen krijgen prioriteit en wordt er gezocht naar capaciteit in het net.

- Om het net uit te breiden verkennen landelijke partijen een nieuw 380 kV-hoogspanningsnetwerk. Het Noord-Hollands tracé hiervoor is nog niet bekend. Als gemeente volgen we dit proces en maken we gebruik van onze mogelijkheden om tot een optimale inpassing te komen, met zo min mogelijk effect op de Purmerendse ruimtelijke ambities en het UNESCO Werelderfgoed de Beemster.
- We verkennen de mogelijkheden voor aanvullende lokale initiatieven, waaronder het optimaliseren van het huidige gebruik van bedrijven, in samenwerking tussen Tennet, Liander, de ACM, de gemeente en bedrijven.
- Rondom de verzwaringsopgave van Liander ligt een noodzaak tot ambtelijke afstemming om dit in goede banen te leiden. We vormen een projectteam voor de werkzaamheden die plaatsvinden in de openbare ruimte, waaronder de plaatsing van transformatorhuisjes en de aanleg van kabeltracés, om de opgave die er ligt rondom de verzwarende van het net ook lokaal in goede banen te begeleiden.

Werken aan een leefbare gemeente die klaar is voor de toekomst

We werken op veel plekken in de gemeente en de gemeentelijke organisatie aan de toekomst van Purmerend. Zo hebben we meerdere visies die raken aan de leefbaarheid van Purmerend in de toekomst. Dat werk en de documenten zijn divers: van de Warmtevisie en het werk in de proeftuin, tot aan de Visie Leefbare Stad en het aanleggen van bloemrijke bermen in de openbare ruimte. Ook moeten we reageren op ontwikkelingen om ons heen, zoals netcongestie en veranderende wetgeving en beleid vanuit de Rijksoverheid. We werken aan een overzichtsdokument klimaat en energie, waarin we alles wat we doen op deze gebieden meer in samenhang brengen en in duidelijke paden uitzetten, waarlangs we werken naar het Purmerend van 2050. Dit is de opvolger van de duurzaamheidsagenda.

Milieu

Purmerend staat voor een veilige, gezonde en duurzame omgeving waar mensen in rust kunnen werken, wonen en recreëren. De gemeente voert de milieutaken uit volgens de Omgevingswet en de bijbehorende uitvoeringsbesluiten, binnen de vastgestelde kaders, zoals:

- Terugdringen van milieuhinder door bedrijven, door deze te laten voldoen aan de geldende wet- en regelgeving. Klachten en meldingen afkomstig van bedrijven pakken we in samenwerking met Omgevingsdienst IJmond adequaat op.
- We leggen de prioriteiten en de keuzes die we daarin maken vast in het programma Uitvoering en Handhaving Purmerend (voorheen VTH) 2025 en stellen het Evaluatieverslag Uitvoering en Handhaving Purmerend 2024 op.
- Omgevingsdienst IJmond voert in opdracht van de gemeente Purmerend toezicht uit bij bedrijven die vallen onder het basistakenpakket.
- In het kader van de Verordening uitvoering en handhaving (Omgevingsrecht) gemeente Purmerend en het interbestuurlijk toezicht (IBT) leggen we jaarlijks verantwoording af aan de gemeenteraad en de provincie over onze taakuitvoering op het gebied van Uitvoering en Handhaving. Dit geldt zowel voor de thuishaken als de basistaken die wettelijk zijn belegd bij Omgevingsdienst IJmond.
- Het Bodembeleidskader en het bodeminformatiesysteem is geactualiseerd. Ook is voor de registratie van de bodeminformatie het bodeminformatiesysteem Nazca binnen de gemeente geïmplementeerd. Hierdoor zijn we in staat om de gemeentelijke bodemtaken onder de

Omgevingswet in samenwerking met Omgevingsdienst IJmond op een adequate wijze uit te voeren.

- Om aan te sluiten op de Omgevingswet en het Besluit Activiteiten Leefomgeving (BAL) is het bestaande milieu-inrichtingen bestand omgezet naar milieubelastende activiteiten. In samenwerking met Omgevingsdienst IJmond wordt in 2024 gewerkt aan de overdracht van bedrijfsdossiers die door de inwerkingtreding van de Omgevingswet onder het basistakenpakket vallen. Ook wordt in 2024 onderzocht of de zogenaamde thuishaken milieu ondergebracht kunnen worden bij Omgevingsdienst IJmond.
- We voeren het Energiebesparingsakkoord uit. Vanuit het oogpunt van duurzaamheid ondersteunen en stimuleren we bedrijven om te (gaan) voldoen aan de wettelijke verplichtingen.

Belangrijk om te weten

Wet en regelgeving

Het LAP3 loopt af in 2025 en wordt dan vervangen door het CMP; het Circulair Materialen Plan. Het CMP sluit beter aan op het programma Nederland Circulair in 2050.

De Uitgebreide Producentenverantwoordelijkheid (UPV) geldt voor steeds meer afvalstromen. Het ging eerst vooral om verpakkingen, maar inmiddels zijn hier matrassen, accu's, autobanden, elektrische en elektronische apparatuur en textiel aan toegevoegd.

Ontwikkelingen afvalbranche

De afvalbranche is onverminderd in ontwikkeling. De afzetmarkten fluctueren in bereikbaarheid en ook de tariefstructuren staan onder druk. De VNG heeft de Ketenovereenkomst Verpakkingen met Verpact opgezegd. Hierdoor is de toekomst van de inzameling en vergoeding van het PMD-afval onzeker. Pas tegen eind 2024 is hier meer duidelijkheid over.

Afvalscheiding en hergebruik

Binnen de afvalbranche is steeds meer discussie over het verschil tussen afvalscheiding en daadwerkelijk hergebruik van grondstoffen. De focus komt steeds meer op de kwaliteit van gescheiden grondstofstromen te liggen. Schone grondstofstromen zorgen voor meer hergebruik van grondstoffen.

Risico's bedrijfsvoering

Bij leveranciers van (vracht)auto's en onderdelen lopen de levertijden en aanschafkosten op door voorraadtekorten.

Rijksbeleid duurzaamheid

Landelijk is het nog afwachten hoe het hoofdlijnenakkoord van het nieuwe kabinet wordt omgezet naar verdere plannen. Op dit moment is nog niet bekend of de middelen toe of afnemen, en wat de exacte omvang is van het budget dat voor de gemeente beschikbaar komt. Wel zijn wij positief dat in de voorjaarsnota van het Rijk het voornemen is geuit om opnieuw budget vast te stellen voor verduurzaming van de gebouwde omgeving (900 miljoen) en voor de ondersteuning van warmtenetten (973 miljoen). Verder zijn wij positief met de voorgenomen oprichting van een 'Waarborgfonds voor warmtenetten' (200 miljoen). Het college blijft zich inzetten op het verkrijgen van incidentele rijks- en provinciale subsidies, indien deze beschikbaar zijn.

Maatwerkoplossingen Beemster

Voor de bedrijven en woningen in het buitengebied van de Beemster bestaat een grote behoefte aan meer mogelijkheden om de energietransitie uit te voeren. Hier is stadsverwarming niet de eerste optie. Keuzevrijheid voor de wijze waarop de energietransitie wordt uitgevoerd wordt beperkt door vele voorschriften. Uiteraard is niet voor niets gekozen voor een conserverend ruimtelijk beleid en vraagt het landschap om voorzichtigheid om het karakter van de historische inrichting van de polder zo min mogelijk aan te tasten. Daarom wordt aan deskundigen gevraagd om te adviseren over waar en tot hoever mogelijkheden bestaan om, met behoud van de waarden van het gebied, invulling te geven aan de energietransitie en een afwegingskader op te stellen. Dit afwegingskader kan ruimte bieden voor maatwerkoplossingen.

Wat mag het kosten

(Bedragen x € 1.000)		Rekening 2023	Primitieve begroting 2024	Begroting 2024 (Bijgesteld)	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
BVo41 Milieu	Lasten	13.911	13.929	13.931	14.949	15.097	15.471	15.897
BVo41 Milieu	Baten	-16.192	-16.227	-16.227	-17.256	-17.450	-17.907	-18.423
		-2.281	-2.298	-2.296	-2.308	-2.353	-2.436	-2.526
BVo42 Duurzaamheid	Lasten	1.819	2.378	6.512	2.610	2.378	2.398	2.420
BVo42 Duurzaamheid	Baten	-1.633	-1.552	-1.552	-1.566	-1.566	-1.566	-1.566
		186	826	4.960	1.044	813	832	855
PGRo4 Milieu	Lasten	15.730	16.308	20.443	17.558	17.475	17.869	18.318
PGRo4 Milieu	Baten	-17.825	-17.779	-17.779	-18.822	-19.015	-19.472	-19.989
Saldo programma		-2.095	-1.471	2.664	-1.264	-1.541	-1.604	-1.671

In dit programma hebben we voor de begroting 2025 € 2.885.000 lagere lasten en € 1.043.000 hogere baten ten opzichte van de bijgestelde begroting 2024. Hieronder wordt dit verder toegelicht.

Ontwikkeling exploitatie 2024-2025

Beleidsveld Milieu

BVo41 Milieu	Lasten	Baten
Hogere doorbelaste loonkosten		
De actualisatie van loonkosten (personeelsuitbreiding en indexatie) zorgt voor € 145.000 hogere lasten milieubeheer (Omgevingsteam) en voor € 270.000 hogere lasten afvalbeheer.	415	
Hogere verwerkingskosten- en inkomsten afvalstromen		
De verwerkingskosten- en inkomsten afvalstromen stijgen door een combinatie van tonnage en prijsontwikkeling (marktwerking).	320	-101
Hogere onttrekking voorziening afvalstoffenheffing		
Er wordt per saldo € 329.000 meer onttrokken aan de voorziening afvalstoffenheffing om 100% kostendekkendheid te bereiken en uit te komen op de voorgestelde tariefstijging.	246	-575
Hogere baten afvalstoffenheffing		
Er wordt € 360.000 hogere baten afvalstoffenheffing geraamd vanwege meer inwoners en een tariefstijging ten opzichte van 2024.		-360
Diverse		
Afwijkingen lager dan € 100.000	36	7
Totaal	1.017	-1.029

Beleidsveld Duurzaamheid

BVo42 Duurzaamheid	Lasten	Baten
Proeftuin aardgasvrij		
In de begroting 2024 staat de laatste fase van de proeftuin aardgasvrij gepland. De begrote uitgaven met betrekking tot de proeftuin staan dan ook niet langer in de begroting 2025. Hierdoor ontstaat een afwijking op de lasten ten opzichte van het voorgaande jaar.	-4.113	
Netcongestie		
In 2024 is aan de gemeente Purmerend het programma voor de netverzwaring gepresenteerd. In dit programma is de gemeente Purmerend de regisseur. Om invulling te geven aan dit programma wordt de formatie uitgebreid en een onderzoeksbudget beschikbaar gesteld.	214	
Diverse		
Afwijkingen lager dan € 100.00	-3	-14
Totaal	-3.902	-14

Reserves

Reserve duurzaamheid

In 2025 is geen toevoeging of onttrekking aan de reserve begroot.

Voorzieningen

Voorziening afvalstoffenheffing

De voorziening heeft tot doel om te komen tot een meerjarige egalisatie van het tarief van de afvalstoffenheffing. In 2025 is er een onttrekking aan de voorziening afvalstoffenheffing begroot van € 575.000. Hierdoor kan het tarief lager worden vastgesteld.

Investerings

De jaarschijf 2025 van programma 4 heeft een totaalbedrag van € 1,3 miljoen aan investeringen. Dit betreft investeringen voor afvalinzameling (containers, toegangssysteem, inzamelsystemen). Voor de specificatie van de investeringen wordt verwezen naar de bijlage Meerjareninvesteringsplanning.

Bereikbaarheid

Visie

Purmerend groeit. De komende jaren worden er binnenstedelijk veel woningen toegevoegd. Nieuwe én bestaande inwoners moeten zich op een veilige en comfortabele manier kunnen verplaatsen. Hierbij mogen geen groepen buiten de boot vallen. De binnenstedelijke verdichting vraagt om nieuwe oplossingen. We stimuleren daarom zoveel mogelijk wandelen, fietsen en het gebruik van openbaar vervoer; dit noemen we het STOMP-principe. Verplaatsingen met de auto blijven mogelijk, zodat de stad bereikbaar en leefbaar blijft.

Doelen en activiteiten

In december 2022 is het Mobiliteitsplan Purmerend vastgesteld. Het Mobiliteitsplan verbindt de ontwikkelambities op het gebied van woningbouw, werkgelegenheid en verblijfskwaliteit aan de ambities van mobiliteit. Purmerend heeft een groeiambitie, waarbij er een groot aantal woningen worden toegevoegd. Deze woningbouwopgave heeft ook gevolgen voor de bereikbaarheid en leefbaarheid van de stad. Purmerend heeft daarom 7 beleidsuitgangspunten voor de toekomstige mobiliteit geformuleerd:

1. Purmerend wordt een 10-minutenstad: basisvoorzieningen zijn lopend of fietsend binnen 10 minuten te bereiken.